

Monumentnummer*: 523161

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82869/104

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Winssen Beuningen Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Winssen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Ewijk F 878

Omschrijving**

Omschrijving

De BOERDERIJ bestaat in kern uit een T-boerderij met een éénlaags voorhuis, dat aan de rechter zijde is onderkelderd met een opkamer erboven. Het voorhuis van dit T-boerderijgedeelte is opgetrokken in baksteen (handvorm steen in Waalformaat) in kruisverband met een met riet gedekt schilddak, waarvan de nok iets lager ligt dan de haaks erop geplaatste nok van het dak van het achterhuis. Op het rechter nokeind van het voorhuis staat een schoorsteen, de nok heeft gebakken vorsten. Het oude bakstenen gedeelte van het voorhuis heeft in de voorgevel links twee vensters met zware kozijnen met luikspinning en 6-ruits schuiframen, een paneel deur met enkelruits bovenlicht in een zwaar kozijn en een opkamervenster met 4-ruits schuifraam geheel rechts, met daaronder een klein kelderlicht met diefijzers in het kozijn en een enkelruits raampje. De schuiframen hebben geprofileerde wisseldorpels, met onder andere een fors kraalprofiel. Schuin rechts onder het opkamervenster bevindt zich in het metselwerk de laag met vijf glad geschuurde bakstenen met inscripties en het jaartal 1849 (zie voor teksten de inleiding). De vensters sluiten af met een strek en hebben luiken. Het kelderlicht sluit af met een rollaag.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft geen plint. Links onder bevindt zich een laag, breed kelderlicht onder een rollaag, met een kozijn met diefijzers, dubbel 2-ruits raampje en voorzetraam. Rechts bevindt zich een venster onder strek met kozijn met luikspinning en luiken en een 6-ruits schuifraam. Van dit raam is de wisseldorpel niet van profielen voorzien. In de zolderverdieping bevindt zich links en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

rechts, aansluitend op de dakvoet een zoldervenster met kozijn met diefijzers en stolpraam. Het linker venster sluit onder af met een rollaag, het rechter venster sluit met de onderdorpel aan op de strek van het venster eronder. Het voorhuis is aan de linker zijde uitgebouwd met een tweelaags gepleisterd gedeelte dat een eigen met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen gedekt schilddak kreeg, waarvan de nok haaks staat ten opzichte van het schilddak van het oudere voorhuis gedeelte. Dit gedeelte heeft haar representatieve zijde in de linker zijgevel (noordgevel). Het gevelgedeelte aan de voorzijde is geheel gepleisterd en heeft twee vensterassen. De onderbouw kan mogelijk nog in kern het linker deel van het oudere voorhuis bezitten. Dit gedeelte bezit twee vensters met 6-ruits schuiframen in zware kozijnen met kraalprofiel en luiken. Ook deze schuiframen hebben geprofileerde wisseldorpels, echter met een ander profiel dan de vensters rechts daarvan. De tweede in ieder geval rond 1895 geheel nieuw gebouwde bouwlaag heeft twee hoge blinde vensters met gepleisterde onderdorpels. De representatief uitgevoerde voorgevel (noordgevel) heeft op de hoeken en in de middenas een gepleisterde pilaster (in de eerste bouwlaag in blokverband, afgesloten met een lijstkapiteel en in de tweede met een hoog rechthoekig spiegelvlak met een lijstkapiteel in het gepleisterde hoofdgestel waarmee de gevel afsluit). Midden boven de gevel is in de kap een dakkapel geplaatst met houten klauwstukken, een geprofileerde segmentboogvormige kroonlijst en een getoogd 4-ruits stolpraam. In de eerste bouwlaag heeft deze gevel links twee dubbele tuindeuren in een smal ongeprofileerd kozijn met per deurvleugel onder een kussenpaneel en boven een 2-ruits raam. De deuren hebben een 2-ruits bovenlicht. Tegen het rechter deel staat een houten, rijk uitgevoerde veranda met houten, van composietkapitelen en vellingkanten voorziene stijlen, rustend op rechthoekige basementen met ter afsluiting een profiellijst. De stijlen (twee hoekstijlen bij de zijwanden en nog twee vrijstaande in de voorgevel, zijn boven de kapitelen onderling verbonden door een houten geprofileerde korfboog met naar binnen omkrullende aanzetten. De boogzwikken tussen deze bogen en de afsluitende houten geprofileerde gootlijst zijn voorzien van opengewerkt, uitgezaagd houten krullenwerk. De rechter zijwand van deze veranda is voorzien van een fraaie beglazing (met gekleurd glas en ge-etst glas) op een gesloten borstwering met rechthoekige velden met profielomlijsting en kussenpanelen met in het centrum een houten kruisje. De beglazing heeft een geprofileerde middenstijl en smalle roeden, met in de onder- en bovenhoeken van de ramen kwartcirkelvormige roeden en verder drie verticale en twee horizontale roeden die op de kruising in het middengedeelte kleine ruitvormige roedenpatronen bezitten met blauw en rood gekleurd glas. De kwartronde hoekdelen en smalle ruiten langs de randen en in het centrum bezitten ge-etst glas. De linker zijwand van de veranda is open. De eveneens open voorzijde heeft hoekstijlen en twee vrijstaande stijlen en een arcade van vier korfbogen. De middelste twee bogen komen in een hangende makelaar samen. Dubbele tuindeuren met kussenpaneel, 2-ruits raam en 2-ruits bovenlicht en luiken geven toegang tot deze veranda. De veranda sluit af met een zinken roevendak. De tweede bouwlaag heeft vier vensters met 4-ruits stolpramen met 2-ruits bovenlichten. De achtergevel (of linker zijgevel) van dit villa-achtige gedeelte, welke haaks aansluit op het achterhuis is geheel gepleisterd en blind uitgevoerd en sluit af met een klassiek hoofdgestel. Het zadeldak van het achterhuis heeft een klein wolfeind boven de achtergevel en een klein wolfeind boven de nok van het voorhuisdak en is gedekt met riet en gesmoorde oud Hollandse pannen op de onderschilden. Het bedrijfsgedeelte is van het zogenaamde middenlangsdeelttype. De gevels van het forse hoge bedrijfsgedeelte zijn opgetrokken in machinale baksteen in kruisverband, met een gepleisterde plint. De symmetrisch ingedeelde achtergevel heeft in de middenas een brede deeldeuropening, afgesloten door een gemetselde segmentboog, met een hardstenen sluitsteen met het jaartal 1895 erin uitgehakt. De deeldeuren worden aan weerszijden geflankeerd door een rondboogvenster met ijzeren 4-ruits raam met vorktracering in het halfronde bovendeel (kerkraam). Deze vensters hebben bakstenen lekdorpels. Onder het rechter stalvenster bevinden zich twee bakstenen met inscripties. De steen links is met zijn bovenzijde (dus op zijn kant) in het gevelvlak opgenomen en heeft als inscriptie G.W.B. 14/5/1895. Op een strek rechts in de volgende laag baksteen boven de eerst genoemde steen staat de inscriptie "Bouwlust". Links onder de eerst genoemde steen bevindt zich nog een bakstenen kop met de inscriptie "J.H.". Op de beide gevelhoeken bevindt zich een getoogde opgeklampte staldeur, in een opening afgesloten door een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

segmentboog. De hoge topgevel heeft in het midden een hoog, rechthoekig opgeklampt hooiluik, afgesloten door een houten lateibalk met daarboven een half rond bovenlicht met ijzeren raam met drie vanuit een halve cirkel uitstralende roeden. Ter weerszijden van dit luik bevindt zich, in dezelfde as als de stalvensters onder, een stalvenster met een segmentboog en bakstenen lekdorpel en getoogd ijzeren 6-ruits raam. De gevel heeft staafankers. De RECHTER ZIJGEVEL (zuidgevel) heeft links een woongedeelte, van het bedrijfs gedeelte gescheiden door een recent opgetrokken bakstenen tuinmuur. Het woongedeelte heeft links een opgeklampte deur in een rechthoekig ongeprofileerd kozijn onder een strek en rechts een venster met strek en draairamen met enkelruits bovendelen en luiken. Het bedrijfs gedeelte heeft links in deze gevel een opgeklampte rechthoekige staldeur onder een rollaag en rechts drie getoogde stalvensters met bakstenen lekdorpels en ijzeren stalramen. Deze gevel heeft ook staafankers. De LINKER ZIJGEVEL (noordgevel) heeft halfronde stalvenster met ijzeren raampjes met vorktracering.

Waardering

T-BOERDERIJ, verbouwd in 1895, in oorsprong daterend uit 1849

-\tVan architectuurhistorische waarde als goed en vrij gaaf voorbeeld van een historisch gegroeide T-BOERDERIJ uit de negentiende eeuw. De boerderij vormt het hoofdonderdeel van hoeve Bouwlust en is in oorsprong een T-boerderij uit de eerste helft van de 19de eeuw van een middelgroot type, waarvan nog een groot deel van het voorhuis bewaard is gebleven, met inscripties in het muurwerk. Ook de verbouwingen uit 1895/96 hebben kwaliteit. Het villa-gedeelte heeft een evenwichtige opzet met een fraai, vormgegeven veranda met ge-etste glaspanelen, terwijl het monumentaal opgezette achterhuis met de indrukwekkende achtergevel goed aansluit op het geheel.

-\tVan stedenbouwkundige / situeringswaarde als hoofdonderdeel van het complex dat een sterk beeldbepalende ligging heeft en zowel in het beeld van de Poelsestraat zelf, als in het beeld vanuit de ten noorden ervan gelegen Van Heemstraweg een zeer opvallende rol speelt. In dit fraaie beeld spelen de plaatsing van de gebouwen ten opzichte van elkaar en het monumentale geboomte op het erf en langs de het complex doorsnijdende Poelsestraat een belangrijke rol. De boerderij met bijgebouwen staat op een al oude boerenplaats en het geheel speelt dan ook een belangrijke rol in de historische structuur ter plaatse.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument